एकादशः पाठः - https://www.youtube.com/watch?v=4O2v-okNxKU

५०. वचनपरिवर्तनम् -
बालकः विद्यालयं गतवान् - बालकाः विद्यालयं गतवन्तः
युवकः योगाभ्यासं कृतवान् - युवकाः योगाभ्यासं कृतवन्तः
बालिका पाठं पठितवती - बालिकाः पाठं पठितवत्यः
वैद्या चिकित्सालयं प्राप्तवती - वैद्याः चिकित्सालयं प्राप्तवत्यः

५१. च (**మరియు - కానీ 'చ' అన్ని పదాలు చెప్పిన తరువాత చివర్లోనే చెప్పాలి** and – च should be added after the last item)
मम गृहे पिता, माता, भगिनी च सन्ति।
अहं आन्ध्रं, संस्कृतम्, आङ्ग्लं च जानामि।
अहं देहलीनगरं, चेन्नैनगरं, कन्याकुमारीं च दृष्टवान्।

५२. अतः (**అందుకని** therefore, so)
मम बहु पिपासा अस्ति। अतः जलं पिबामि।
वाहने इन्धनं नास्ति। अतः वाहनं न चलति।
मम बहु आसक्तिः अस्ति। अतः अहम् अध्ययनं करोमि।
उत्सवः अस्ति। अतः माता मोदकान् पचति।

५३. एव (**మాత్రమే** only)
अहं सत्यम् एव वदामि।
सः चायम् एव पिबति।
एव **అనే పదం ముందున్న పదానికి అన్వయిస్తుంది** एव applies to the word before.

अहं प्रातः एव रोटिकां खादामि। **నేను ప్రొద్దున్నే రొట్టెను తింటాను**.I eat Roti in the morning only.

अहं प्रातः रोटिकाम् एव खादामि। **నేను ప్రొద్దున్న రొట్టెనే తింటాను**. I eat Roti only in the morning.

अहं प्रातः रोटिकां खादामि एव। **నేను ప్రొద్దున్న రొట్టెను తిననే తింటాను**.I definitely eat Roti in the morning.

५४. इति (**అని** (saying) 'that' as in He said that 'I am great!') In Skt, it is always 'direct speech' (no 'indirect speech')
अहं पाठशालां गच्छामि इति सः उक्तवान्।
सा किम् इति उक्तवती?
भवान् परीक्षा इति लिखितवान्। **నువ్వు పరీక్ష అని వ్రాసావు**. You wrote, 'exam'.

सः 'श्वः कक्ष्या अस्ति वा?' इति पृष्टवान्।

सुभाषितम्

११. आयत्यां गुणदोषज्ञस्(ज्ञः,) तदात्वे क्षिप्रनिश्चयः।
अतीते कार्यशेषज्ञो(ज्ञः,) विपदा नाभिभूयते॥

आयत्यां in future गुणदोषज्ञः knower of good and bad,
तदात्वे in the present क्षिप्रनिश्चयः fast-decision-maker
अतीते in the past कार्यशेषज्ञः knower of left-out work,
विपदा by difficulty 'न अभिभूयते' (he) can not be overcome.

Say the following in Samskritam aloud (Video11) –

1) అతను తెలుసుకొన్నాడు - వారు తెలుసుకొన్నారు He knew – They knew

2) బుద్ధిమంతుడు చూసినాడు - బుద్ధిమంతులు చూసినారు Wise-man saw – Wise-men saw.

3) అక్క/చెల్లెలు (भगिनी) తిన్నది - అక్కలు/చెల్లెళ్ళు తిన్నారు. Sister ate – Sisters ate.

4) నేను ఇచ్చాను - మేము/మనం (రెండిటికీ ఒకటే సంస్కృతపదం) ఇచ్చాము I gave – We gave.

5) ఈరోజు రామయ్య, తేజ మరియు సరస్వతి క్లాసుకి రాలేదు. Today, रामः, तेजः and सरस्वती did not come to the class.

6) ఇతను వేదం, ఆంగ్లం కూడా చదవబోతున్నాడు (చదువుతాడు). He (this person) is going to read (study) वेदः and English.

7) ఈ రోజు పండుగ (पर्व). అందుకని క్లాసు లేదు. Today is festival. Therefore there is no class.

8) ఆ సినిమాలో మంచి సందేశం ఉంది. అందుకని మీరు అందరూ చూడండి. In this movie, there is a good message. Therefore you all should see.

9) నువ్వే (పు) చెప్పు, అతను చెప్పద్దు. You only say. He should not say.

10) నేను సంస్కృతాన్నే చదువుతాను. I will study Samskritam only.

11) నేను వస్తానే వస్తాను (తప్పకుండా వస్తాను అని అర్థంలో). I will come only. (Hinglish for I will definitely come.)

12) ''హింస వద్దు' అని మహాత్మాగాంధీ చెప్పారు. 'No violence' said Mahatma Gandhi.

13) ''నా ఆరోగ్యం బాగా లేదు' అని అతను అసత్యం చెప్పాడు. 'My health is not good', he said a lie.

14) ''ఇట్లా ఎందుకు అంటున్నావు?' అని అతను అడిగాడు. He asked, 'Why are you saying like this?'.